VELD 1 EIGENTIJDS DORP

Gemoedelijk wonen in een landelijke omgeving

Ruimtelijk raamwerk Schuytgraaf Veld 1

VELD 1 EIGENTIJDS DORP

Gemoedelijk wonen in een landelijke omgeving

Gemeente Arnhem

1 november 2021

Ruimtelijk raamwerk Schuytgraaf Veld 1

INHOUD

	INLEIDING	
	Aanleiding	7
	Rol Kwaliteitsteam	7
	Opbouw van het document	7
1.	**AMBITIE**	**9**
1.1	Ruimtelijke inpassing	11
1.2	Veerkrachtige wijk	14
1.3	Bouwstenen voor ontwikkeling	16
2.	**RUIMTELIJK RAAMWERK**	**19**
2.1	Ruimtelijk raamwerk	21
2.2	Groenstructuur	23
2.3	Verkeersstructuur	27
2.4	Parkeren	29
2.5	Voorbeeldverkaveling	31
2.6	Woningtypen & bouwvelden	33
3.	**BEELDREGIE**	**35**
3.1	Eigentijds dorps	36
3.2	Een dorpse opzet	36
3.3	Een eigentijdse uitstraling	39
3.4	Sferen binnen het veld	41
3.5	Verscheidenheid als uitgangspunt	54
3.6	Materiaalgebruik & detaillering	56
3.7	Natuurinclusief bouwen	57
3.8	Openbare ruimte	58

Legenda
Spoorbaan
Wegen
Fietspaden
Wandelpaden
Recreatiepaden
Bushalte
Treinstation Arnhem-Zuid
Wijkplattegrond
Tankstation
AV = Archeologisch Veld (park)
WC = Winkelcentrum
ZC = Zorgcentrum
AIS = Arnhemse Internationale School
HWC = Hulp Warmte Centrale
P = Projectpunt gemeente Arnhem
N
1b
1
2
Locatie 3.0 3
Horstenhoogte 4
Leyhorst 8
Rietthorst 7
Parklane 5
6
Bongeren 9
Campus Veste 10
"De Salamander"
Bloesemgaerd 12
De Groene Erven 14
11
13
AIS
Centrum Arnhem
Ontsluiting A325
Centrum 15
"De Omnibus"
De Leihagen 16
De Eilanden 17b
De Waarden 17
Singelkwartier 19
Singelkwartier 18
Amerikaanse Wijk 20
22a
Buurt aan de Weide 22b
Tuinstad 21
N 837
Ontsluiting A50
Sport
24a
24b
"De Buitenplaats"
Vestingstad 25
23
P
26
27
HWC
Golfbaan Landgoed Welderen
Lingezegen

INLEIDING

AANLEIDING

Voor u ligt het Ruimtelijk Raamwerk van Veld 1. In dit raamwerk zijn de kaders opgenomen voor de ontwikkeling van dit laatste veld aan de noordrand van Schuytgraaf. Veld 1 wordt een kleinschalig eigentijds dorp waar verdichten, leefbaarheid en klimaatadaptatie hand in hand gaan. Een toekomstbestendig dorp met een eigen identiteit, ontleend aan de kenmerken en waarden van de Betuwe.

Om de ontwikkeling van het veld de juiste kaders mee te geven is een ruimtelijke visie opgesteld om te zorgen voor een goede verankering in het omringende landschap. In dit raamwerk wordt richting gegeven aan structuren, functies en de relatie met het buitengebied. Ook is in de beeldregie vastgelegd welke kwaliteit voor de uitstraling van zowel de bebouwing als de openbare ruimte wordt geëist. Op deze manier gaan de gebouwen, het landschap en het openbaar gebied samen een aantrekkelijke woonomgeving vormen.

ROL KWALITEITSTEAM

Dit document is het richtinggevend kader voor deeluitwerkingen door de ontwikkelende partijen. Deeluitwerkingen worden in overleg met de gemeentelijk stedenbouwkundige opgesteld en getoetst door Kwaliteitsteam Schuytgraaf. Dit document wordt door het Kwaliteitsteam gehanteerd als toetsingskader.

OPBOUW DOCUMENT

Gestart wordt met een omschrijving van de ambitie waarbij wordt ingegaan op de ruimtelijke inpassing, de toekomstbestendigheid en de bouwstenen voor de ontwikkeling. De ambities krijgen een plek in het ruimtelijk raamwerk dat wordt toegelicht in hoofdstuk 2. Ingezoomd wordt op de verschillende onderdelen en deelgebieden. Speciale aandacht gaat uit naar de groenstructuur, verkeerstructuur en parkeren. Bebouwing en straatprofielen komen aan bod in hoofdstuk 3 dat dieper ingaat op de woontypologieën, sferen en materiaalgebruik.

1 Ambitie

hoofdgroenstructuur Schuytgraaf

1.1 RUIMTELIJKE INPASSING

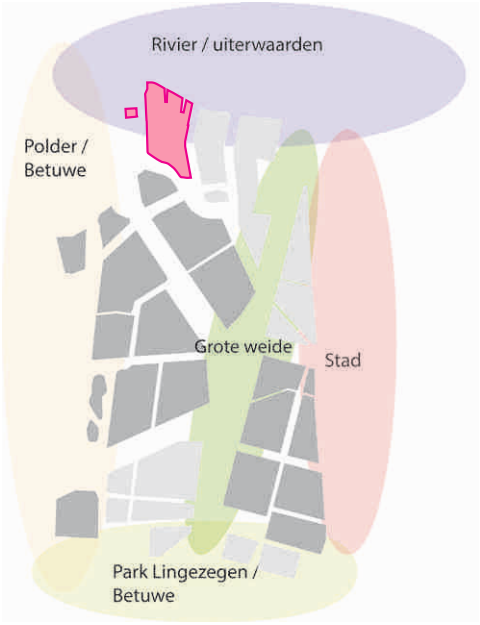
Het stedenbouwkundig concept van Schuytgraaf gaat uit van het principe van dorpjes die zijn ingebed in het bestaande landschap. Voor veld 1 is gekozen om dit thema ook door te zetten in de ruimtelijke structuur van het veld zelf door te kiezen voor een dorpse verkaveling.
Veld 1 ligt tussen de natte ecozone en het landschap van de uiterwaarden en rivier. Hierdoor maakt het veld de overgang tussen de wijk en het buitengebied en vormt het sluitstuk aan de noordrand van de ontwikkeling van Schuytgraaf.

Ligging

Veld 1 grenst enerzijds aan veld 2, dat momenteel in aanbouw is, en anderzijds aan veld 4 dat circa 10 jaar geleden is gebouwd. De begrenzing bestaat uit een stedelijk watersysteem. Aan de oostzijde is de grens wat harder en opener, doordat woningen direct aan het water staan. Aan de zuid- en westzijde is de grens zachter en meer gesloten door de aanwezigheid van een bestaande groenstructuur van de natte ecozone. Ten noorden ligt het open polderlandschap richting uiterwaarden en rivier. De Achterstraat, waar groene erven, fruitboomgaarden en weilanden liggen, vormt de fysieke grens tussen Schuytgraaf en het omliggende landschap.
De inkadering in het bestaande groenblauwe netwerk met aan elke zijde een ander karakter maakt dat het gebied opgedeeld kan worden in verschillende sferen. Bewegend door het veld zijn de verschillende sferen zichtbaar en voelbaar. Karakteristiek voor wonen in een dorp.

Programma

Voor Veld 1 wordt uitgegaan van een programma van ongeveer 300 woningen. Deze beoogde dichtheid vraagt om innovatieve oplossingen om de landelijke inbedding daadwerkelijk door de bewoners en de omgeving te laten beleven. Voor een goede inpassing laten we de groene randen intact en maken we korte zichtlijnen naar buiten om het landschappelijke karakter vanuit het veld te ervaren.

landschapsstijlen in Schuytgraaf

Groenstructuur
Rondom veld 1 dringt het landschap via groenblauwe structuren de wijk binnen. Het bestaande groen langs de randen vormt de basis voor het raamwerk van veld 1. Binnen het veld worden nieuwe groeiplaatsen ingericht voor toekomstbestendig groen.
In het centrum ligt de centrale dorpstuin die een grote groene eenheid vormt. Stevige structuren lopen vanuit de dorpstuin door in de hoofdstraten. In de woonstraten lopen lossere structuren en bestaande zichtrelaties met de dorpstuin en het omliggende landschap. Deze opzet vormt de basis voor de woonkwaliteit van het veld.

Ontsluiting
De ontsluiting van Veld 1 is meegenomen in de ontwikkelingen van Veld 2. Via een brug wordt veld 1 via veld 2 ontsloten vanaf de Minervasingel.

Voor fietsverkeer loopt een ontsluitingsroute langs de Minervasingel in een rechte lijn naar het spoor. Daarnaast komt er een route richting de Achterstraat en een route over de watergang richting veld 4. Deze ontsluiting is tevens bestemd voor calamiteitenverkeer als de ontsluiting via de brug naar veld 2 gestremd is.

De Ov-haltes aan de Minervasingel zijn te bereiken middels de langzaam verkeersverbindingen via veld 2 en 4.

Veld 1, 2 en 3 worden met elkaar verbonden door een netwerk van wandelroutes. Dichtbij genieten en bewegen in de natuur staat hierbij centraal. Één van de routes is een gesloten ommetje rond Veld 1 die via diverse doorsteekjes kan worden gestart.

1.2 VEERKRACHTIGE WIJK

We realiseren een toekomstbestendige leefomgeving met een aangenaam woonklimaat. Om dit te bewerkstelligen wordt gekeken naar het gebruik van natuurlijke energiebronnen, hergebruik van materialen en toekomstbestendig waterbeheer. Het stimuleren van de sociale cohesie levert een positieve bijdrage aan het woonklimaat en is dus minstens zo belangrijk als het toepassen van duurzame materialen.

Water & Groen
In Schuytgraaf ontwerpen we water- en groensystemen gericht op het zuiveren en onderhouden van de leefomgeving. Het uitgangspunt is een klimaatadaptieve wijk die bestendig is ingericht en hitte, droogte en extreme regenbuien kan dragen. De ambitie is zo min mogelijk verharding toe te passen, zowel openbaar als privé. Verharding is functioneel en waar mogelijk halfopen (bijv. groene parkeerplaatsen). De afwatering loopt af richting het groen waardoor beplanting voorzien wordt van benodigd water en het overtollige water naar de randen kan worden afgevoerd. Biodiversiteit en natuurinclusiviteit zijn uitgangspunten voor de beplantingskeuzen, want ook dieren behoren tot de toekomstige bewoners van veld 1.

Natuurinclusief bouwen
In Schuytgraaf hanteren we een puntensysteem voor Natuurinclusief bouwen (NIB). Ontwikkelaars dienen een vooraf bepaald aantal punten te behalen door het toepassen van voorzieningen die dieren kunnen gebruiken om te foerageren, voeden en nestelen. Natuurinclusief bouwen heeft als doel om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Daarmee wordt de bebouwde omgeving voor dieren een verlengstuk van de groene omgeving.

Materialen
Materiaalkeuze voor zowel bebouwing als openbare ruimte dienen een zo lang mogelijke levensduur te bevatten. Ontwerp geen eindproducten, maar woningen die kunnen veranderen en goed kunnen worden onderhouden. Ontwerp demonteerbare gebouwen, alleen dan kunnen materialen eenvoudig opnieuw worden toegepast en wordt de levensduur verlengd. Ook aan het einde van de levensduur moeten materialen verwerkt kunnen worden tot een bruikbaar product.

Randvoorwaarde voor de ontwikkeling is een grondstoffenpaspoort voor de bewoners. Dit dossier is een naslagwerk zodat men weet hoe de materialen van de woning zijn geproduceerd en in welke mate deze herbruikbaar zijn.

Energie
In Schuytgraaf worden alle velden aangesloten op het stadswarmtenet. Aanvullend wordt gebruik gemaakt van natuurlijke bronnen zoals wind, zon, water en bodem als voortdurende energie- en inspiratiebron.
Het is de ambitie om een energie-neutrale wijk te realiseren die klaar is voor de toekomst. In een comfortabele duurzame woningen wordt gebruik gemaakt van natuurlijk licht, ventilatie, groen en zonwerking. Door een zo passief mogelijke bouwwijze en klimaatbeheersing kan de warrmte- en koudevraag beperkt blijven en daardoor zijn minder of kleinere installaties nodig om te voorzien in warmte, koude en frisse lucht.

Mobiliteit
Met betrekking tot mobiliteit worden systemen toegepast die bijdragen aan het economische, ecologische en sociale welzijn. Dit betekend goede toegankelijkheid voor iedereen. Het veld wordt aangetakt op de omgeving via alle verkeersstromen (OV, auto, fiets, voetganger). In veld 1 gaat de meeste aandacht uit naar voorzieningen voor voetgangers, fietsers en elektrisch vervoer. Een intensief wandel- en fietsnetwerk met een goede connectie op het openbaar vervoer aan de Minervasingel stimuleren om de auto wat vaker te laten staan. E-laadfaciliteiten stimuleren het gebruik van elektrische auto's.

Sociale cohesie
In woonwijken is een hoogwaardige kwaliteit van de openbare ruimte die een aanvulling is op de privéruimte topprioriteit. Deze ruimte moet samenkomst aanmoedigen en rekening houden met iedereen. Voor de rust kan men naar de zitplekken langs de randen en voor meer levendigheid naar de dorpstuin die centraal in het veld ligt. Deze plekken zorgen voor verbinding onderling, maar ook voor verbinding met de groene omgeving. De ambitie is dat dit gaat werken als stimulans voor betrokkenheid van bewoners bij hun eigen leefomgeving. Dit is een essentiële schakel voor een prettig woonklimaat.

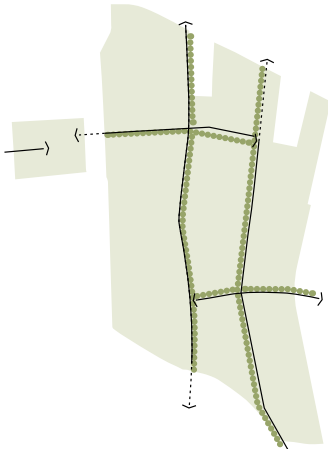

1.3 BOUWSTENEN VOOR ONTWIKKELING

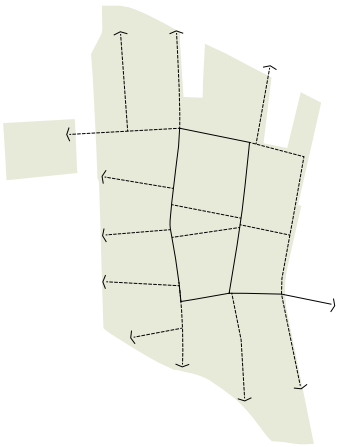
Veld 1 sluit perfect aan bij de hoofdopzet van heel Schuytgraaf, zijnde dorpen in het groen. De bestaande landschappelijke structuur bevindt zich aan de randen en draagt bij aan de groenbeleving in het veld. Het dorpse thema wordt in dit veld nadrukkelijk ingezet. Hieronder worden de belangrijkste bouwstenen van Veld 1 omschreven.

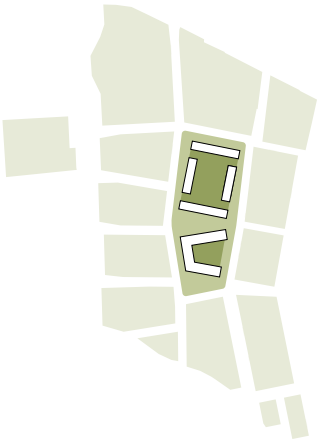
Landschappelijke basis
Het veld wordt omringd door een groenblauw netwerk met aan iedere zijde een ander karakter. Het vormt een landelijke overgang en buffer richting aangrenzende woonbuurten. Aan de zuid- en westzijde vormen singels en houtopstanden zachte overgangen, in tegenstelling tot de meer open noord- en oostzijde.

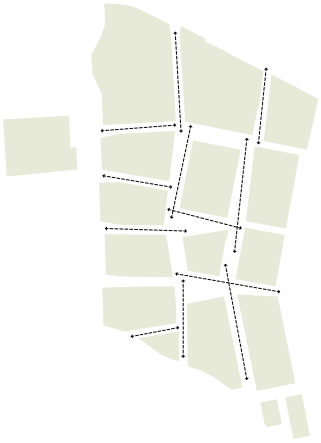
Hoofdstraten als structuurdragers
Hoofdstraten met een stevige groenstructuur vormen de dragers binnen het veld. Deze straten zijn de verbinding met de omgeving, net zoals bij een dorp. Tevens vormen ze het hart van het veld. Langs traditionele hoofdstraten zit normaal gesproken jaren tussen de bouw van het eerste en het laatste huis. Een eigentijds dorp kenmerkt zich door de kortere bouwtijd, door subtiele verschillen lijkt het echter of ze één voor één gebouwd zijn.

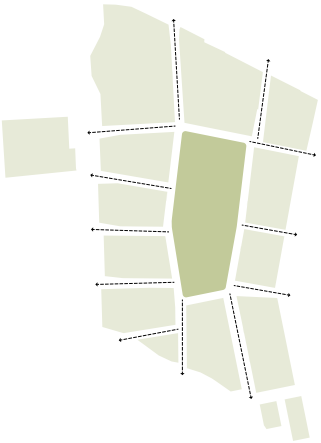
Onregelmatig stratenpatroon
In het plan zitten geen lange rechte lijnen. Achter de gebogen hoofdstraten bevinden zich de korte woonstraten die zorgen voor een diversiteit aan sferen. Belangrijk bij het dorpse wonen is dat de straat van iedereen is en de particuliere tuinen bepalend zijn voor de sfeer.

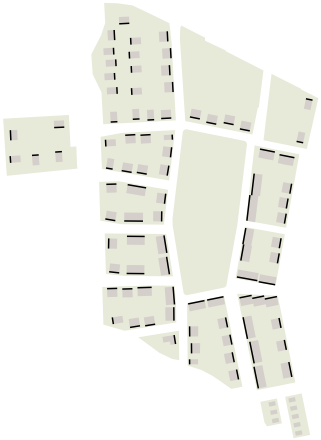
Grote gebouwen als icoon in het groen
Streekeigen gebouwen bepalen de identiteit van een dorp. In de dorpskern realiseren we een icoon die past in de huidige tijdsgeest en bepalend is voor de identiteit van dit dorp. Een hedendaagse vertaling van het dorpshart.

Onderbroken zichtlijnen
Zichtlijnen lopen niet dwars door het veld, maar worden onderbroken door groen of markante gebouwen. De relaties zijn er wel, maar men moet bewegen om het dorp te verkennen. Dit bepaalt de charme van het dorp en zorgt ervoor dat de routes door het dorp blijven boeien.

Relatie met landschap zichtbaar en voelbaar
Het landschap is door de korte woonstraten vanuit het gehele veld te beleven. Dit draagt bij aan het gevoel van landelijk wonen. Door het 'dorpsommetje' is het landschap tevens sterk voelbaar. Vanuit iedere straat is het mogelijk om de route rond het veld te starten. Natuurliefhebbers breiden hun ronde uit met een bezoek aan de vogelplas in de natte ecozone.

Verspringende rooilijn
Een dorpskarakter wordt getypeerd door verschillende bouwstijlen. Verspringende rooilijnen versterken de dorpsbeleving, en zorgen voor een ongedwongen karakter en uitstraling waardoor het lijkt het alsof het dorp over een langere periode is gebouwd.

2 Ruimtelijk raamwerk

Hoofdstructuren
Zichtlijnen groen
Langzaamverkeersverbinding
Wandelroute
6
11
7
11
4
12
5
3
9
2
1
11
8
11
10

2.1 RUIMTELIJK RAAMWERK

In het ruimtelijk raamwerk wordt de gewenste kwaliteit van het veld verankerd. Hierin is de hoofdstructuur vastgelegd en zijn de belangrijkste structurerende elementen benoemd. In het raamwerk wordt op een aantal plekken sterk gestuurd op kwaliteit, anderzijds wordt binnen het raamwerk voldoende vrijheid gegeven bij de nadere uitwerking en invulling van het veld. Hieronder wordt het raamwerk puntsgewijs toegelicht.

1. Hoofdentree
Via een brug over de brede watergang bereikt men veld 1. De hoekwoningen zijn hier beeldbepalend en maken duidelijk dat men een eigentijds dorp binnenkomt. De ontvangstruimte die hier ontstaat verdient bijzondere aandacht en wordt als geheel vormgegeven. De entreeweg wordt groen aangekleed en biedt zicht op het groen van het centrale deel.

2. Centrale Deel
Via de hoofdentree bereikt men direct het centrale deel, waar groen het hoofdbestandsdeel is. Centraal in het groen staat hier een stevig gebouw dat het hart van de wijk vormt en in uitstraling ook mag afwijken als bijzonder gebouw. Aan de andere zijde, omkaderd door hetzelfde groen, ligt een cluster levensloopbestendige wonen onder de noemer 'geborgen wonen'. Het parkeren wordt hier zoveel als mogelijk opgelost aan de binnenzijden van gebouw en bouwblok, zodat in het straatbeeld maximaal ruimte is voor groen.

3. Dorpstuin
Centraal in de wijk ligt de 'dorpstuin', een plek waar bewoners kunnen verblijven als verlengde van de privétuin. Bij realisatie van het veld ligt een basis die met bewoners nader kan worden ingevuld. Daarmee wordt het echt een plek door en voor de buurt. Een plek voor bewoners met ruimte om activiteiten te organiseren. Belangrijk is dat de plek een ingetogen karakter krijgt, zodat het bijdraagt aan het woonplezier van aanwonenden.

4. Hoekwoningen
Rond het groen van het centrale deel ligt de hoofdstraat met uitlopers richting de randen van het veld. De hoofdstraat kenmerkt zich door verscheidenheid in uitstraling. De hoeken van de aangelegen straten krijgen een overhoekse oplossing met een tweezijdige oriëntatie. Ook ontstaan hier de 'overhoekjes' die typerend zijn voor een dorp.

5. Verbijzonderingen
Op bijzondere plekken, zoals op uiteinden van zichtlijnen, staan blikvangers waar extra aandacht wordt gevraagd in het ontwerp middels een verbijzondering in de architectuur.

6. Achterstraat
De Achterstraat is een landelijke weg met daaraan verspreid boerenhoeves en vrijstaande woningen. Het landelijke karakter is uitgangspunt bij de woningen die nabij deze weg komen te liggen. Dit bekent een ruime en ontspannen opzet met vrijstaande woningen en tweekappers met verspringende rooilijnen. Dit karakter wordt doorgezet tot aan de noordzijde van het centrale deel. Om de Achterstraat te ontlasten wordt het hele veld via de Minervasingel ontsloten.

7. Vogelenzangsestraat
Aan de Vogelenzangsestraat liggen los van veld 1 vijf kavels. Ook hier komen vrijstaande woningen die passen in het landelijke karakter van de bestaande bebouwing. De verbinding met Veld 1 wordt gelegd door een verbinding voor langzaam verkeer. Dit vergroot het fiets- en wandelnetwerk en stimuleert bewegen in de directe omgeving.

8. Natte Ecozone Zuid
Aan de zuid- westzijde ligt de prachtige ontwikkelde natuur van de natte ecozone. Dit decor waar vele vogels leven blijft onaangetast. Hier komt een fietsverbinding richting veld 4, welke tevens dient voor calamiteitenverkeer. De bestaande houtsingel aan de zuidzijde bevat veel dood hout, goed voor de ecologie, maar niet veilig voor bewoning. Deze delen worden hersteld en aangevuld.

9. Natte Ecozone West
De westzijde van het veld blijft open en geeft zicht op de houtopstand aan de andere zijde van de watergang. Vanaf de hoofdstraat heeft men, kijkend door de woonstraten zicht op dit landschap. Woningen aan deze zijde ondersteunen de groene belevingswaarde door groene voortuinen en erfafscheidingen.

10. Presentatie aan de Minervasingel
Het veld presenteert zich via een zichtlijn over de watergang aan de Minervasingel. Men heeft vanaf hier zicht op de bebouwing langs de waterkant. De rietkraag en de gestrooide bomen onderstrepen het landelijke en natuurinclusieve beeld. De zuidelijke punt vormt een natuurgebiedje dat alleen te voet toegankelijk is. De bebouwing wordt afgeschermd met een stevige landschappelijke haag met boomvormers. Er ontstaat hiermee een interessant beeld van bomen, struikvormers, zoomvegetatie en grasland.

11. Fietsnetwerk
Met de fiets kan men vanuit het veld alle kanten op. Richting het Station Arnhem-Zuid door veld 2, richting Paviljoen en Sportpark Schuytgraaf via veld 4 en richting Drielsedijk via de Achterstraat of Vogelenzangsestraat. Aan alle zijden is het veld goed ontsloten op het bestaande fietsnetwerk.

12. Dorpsommetje
Ook de wandelaar kan alle kanten op. Vanuit één van de vele doorsteekjes zijn de randen van het veld te bereiken en kan een complete ronde gemaakt worden. Dit zorgt voor een letterlijke verbinding met de woonomgeving en stimuleert te bewegen in de directe omgeving. Voor doorstappers kan het rondje worden verlengd richting het buitengebied of andere delen van Schuytgraaf. Educatie omtrent de aanwezige vogels en zoogdieren (o.a. de bever) leert bewoners de natuur te waarderen en hier respectvol mee om te gaan.

Hoofdstructuren
Langzaamverkeersverbinding
Wandelroute
5
3
8
6
7
4
1
2
6
1

2.2 GROENSTRUCTUUR

Rond veld 1 ligt een sterke landschappelijke basis die wordt ingezet om het landelijke karakter kracht bij te zetten. In het veld bevindt zich de dorpstuin van waaruit de groenstructuur door de hoofdstraten uitwaaiert. In de aangrenzende hoofstraten dragen particuliere tuinen bij aan de groenbeleving.

Landschappelijke dorpsrand
Het veld wordt ingepast in de bestaande groenstructuur. Zwakke plekken worden aangevuld of hersteld. Dit levert een landschappelijke overgang van dorpsrand naar het omliggende landschap op. Aan de zijde van de natte ecozone is de rand zachter dan aan de meer open noord- en oostzijde. De huidige diversiteit wordt benut voor een gevarieerde route rond het veld. Het aanwezige water vormt een natuurlijke buffer richting de aangrenzende woonvelden.

1. Natte ecozone
Langs de zuid- en westzijde loopt de natte ecozone. Een waterrijk gebied met ontwikkelde natuur bestaande uit houtachtigen, kruidenvegetatie en rietbegroeiing. Een waar vogel- en vlinderparadijs en leefgebied voor de bever en andere kleine zoogdieren.

Het beeld is afwisselend. Het zuidwesten van het veld wordt begrenst door een houtsingel, hoofdzakelijk bestaande uit elzen met een onderbegroeiing van o.a. vlier en wilg. Het biedt een mooie grens tussen woon- en natuurgebied en biedt afscherming van de bewoners van het aangrenzende woongebied. Zij behouden hun zicht op natuur.
De huidige situatie bevat zwakke plekken in de beplanting. Zwakke exemplaren worden vervangen en gaten worden waar nodig, door nieuwe aanplant dichtgezet.

2. Griend
Lopend naar het noorden wordt de singel doorbroken door een open gebied. Dit blijft open, zodat bewoners zicht hebben op de prachtige griend aan de andere zijde van de watergang. Aan de zijde van veld 1 loopt naast de watergang het openbaar toegankelijke onderhoudspad van het Waterschap.

3. Wilgensingel
Na het open deel wordt het veld weer afgeschermd door een wilgensingel die het veld een landelijke uitstraling geeft. Omdat het knotwilgen betreft dienen deze om de circa 3 jaar geknot te worden. De structuur wordt wel zoveel als mogelijk gesloten gehouden zodat kleine zoogdieren hier hun schuilplek behouden. Dit kan door de wilgen gefaseerd te knotten.

4. Rondje om het veld
Vanuit veld 1 blijven de huidige doorsteken naar het onderhoudspad behouden en worden op de uiteinden van woonstraten nieuwe doorsteken gemaakt. Vandaaruit kan men het omringende landschap beleven via een wandelroute of ervan genieten bij eenvoudige verblijfsplekken. De natuur is kwetsbaar, dus er is alleen ruimte voor deze vorm van passieve recreatie.

5. Polder en uiterwaardegebied
Aan de noordzijde is door de Achterstraat en de aangrenzende polder sprake van een hardere rand. Omdat Schuytgraaf niet via de Achterstraat wordt ontsloten blijft het een rustige weg waar men de route vanaf het onderhoudspad kan vervolgen richting de oostzijde van het veld. De aanwezige populierenlaan is een landschapselement die, waar mogelijk, wordt doorgezet.

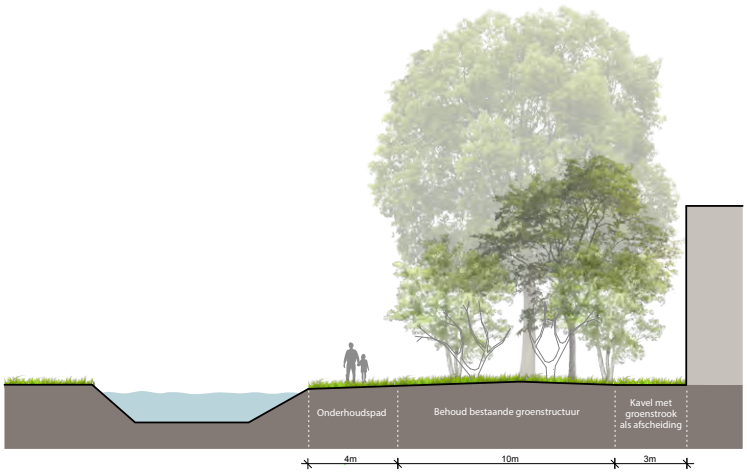
6. Waterrijke rand
Aan de oostzijde grenst een watergang. Omdat er door de breedte geen sprake is van inkijk tussen velden 1 en 2, blijft deze waterrand open. Er groeit riet langs de randen en er staan enkele wilgen of elzen in boom- of struikvorm. Er wordt ruimte geschikt gemaakt om de route rond het veld langs het water te kunnen vervolgen.

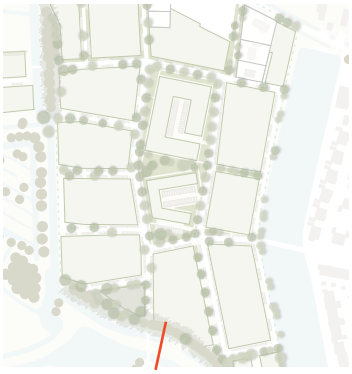
7. Centrale dorpstuin
Als aanvulling op de particuliere tuinen biedt de dorpstuin in het hart van het veld een plek waar verschillende recreatieve functies samenkomen in een groene setting. Het voelt aan als een gemeenschappelijke tuin waar kinderen kunnen spelen en ouders een boek lezen of elkaar ontmoeten. Waar iedereen kan bewegen of simpelweg geniet van het buiten zijn. De inrichting van de dorpstuin wordt afgestemd met de bewoners.

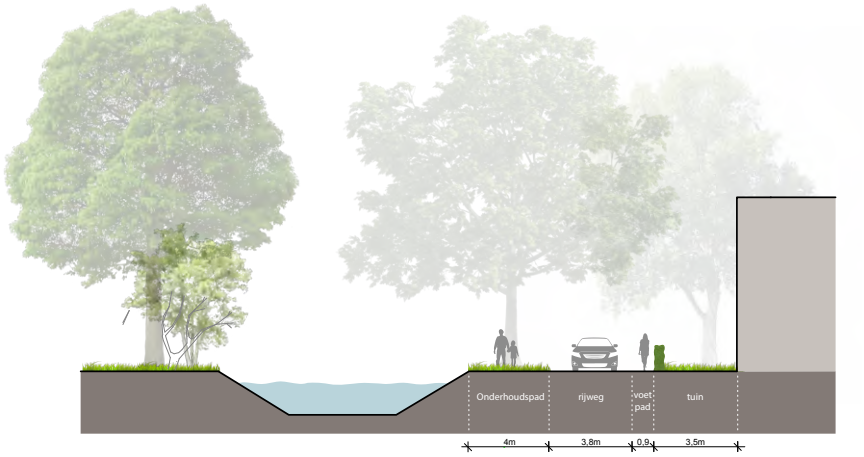
8. Hoofdgroenstructuur
Langs de dorpstuin lopen de hoofdstraten van waaruit de groenstructuur uitwaaiert door het veld om de groenbeleving kracht bij te zetten. De uitstraling van dorpstuin en hoofdgroenstructuur sluiten op elkaar aan. Laanbomen in traditionele plantvakken bieden een contrast tussen de dorpskern en de natuurlijkere dorpsrand.

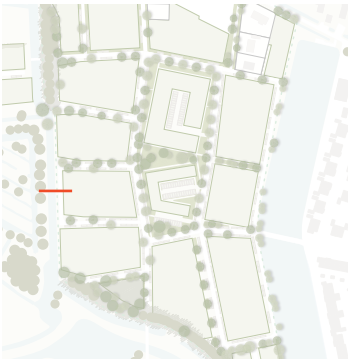
Groen in de woonstraten
Door vol in te zetten op de kwaliteit van de landschappelijke randzone, de dorpstuin en de hoofdstructuur is openbaar groen in de woonstraten minder noodzakelijk. Kenmerkend voor een dorp is dat de particuliere tuinen bepalend zijn voor de beeldkwaliteit. Via de groene invulling van de voortuinen dragen de bewoners een bijdrage aan de groene belevingswaarde.

Waar de ruimte dit toelaat worden gemeentelijke bomen geplant. In praktijk betekent dit een gestrooide structuur van verschillende soorten. De afwezigheid van een eenduidige structuur draagt bij aan het dorpse karakter.

Onderhoudspad
Behoud bestaande groenstructuur
Kavel met groenstrook als afscheiding
4m
10m
3m

Onderhoudspad
rijweg
voet pad
tuin
4m
3,8m
0,9
3,5m

Onderhoudspad
Onderhoudspad
rijweg
voet pad
tuin
4m
3,8m
0,9
5m

Bestaand groen Achterstraat

Bestaand groen doorsteekje

Bestaand groen westzijde plangebied

Bestaand groen zuid plangebied

Buurttuin

Bestaand groen zuidwest plangebied

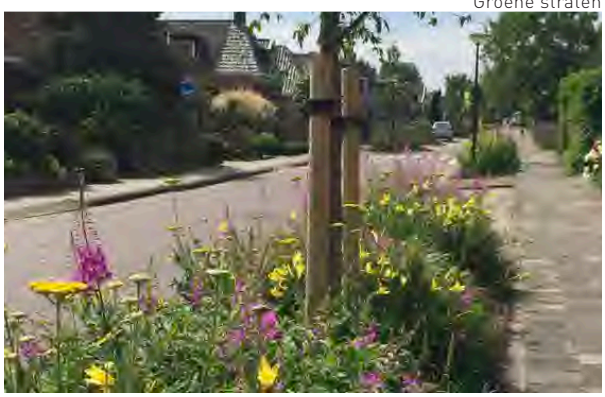
Buurttuin

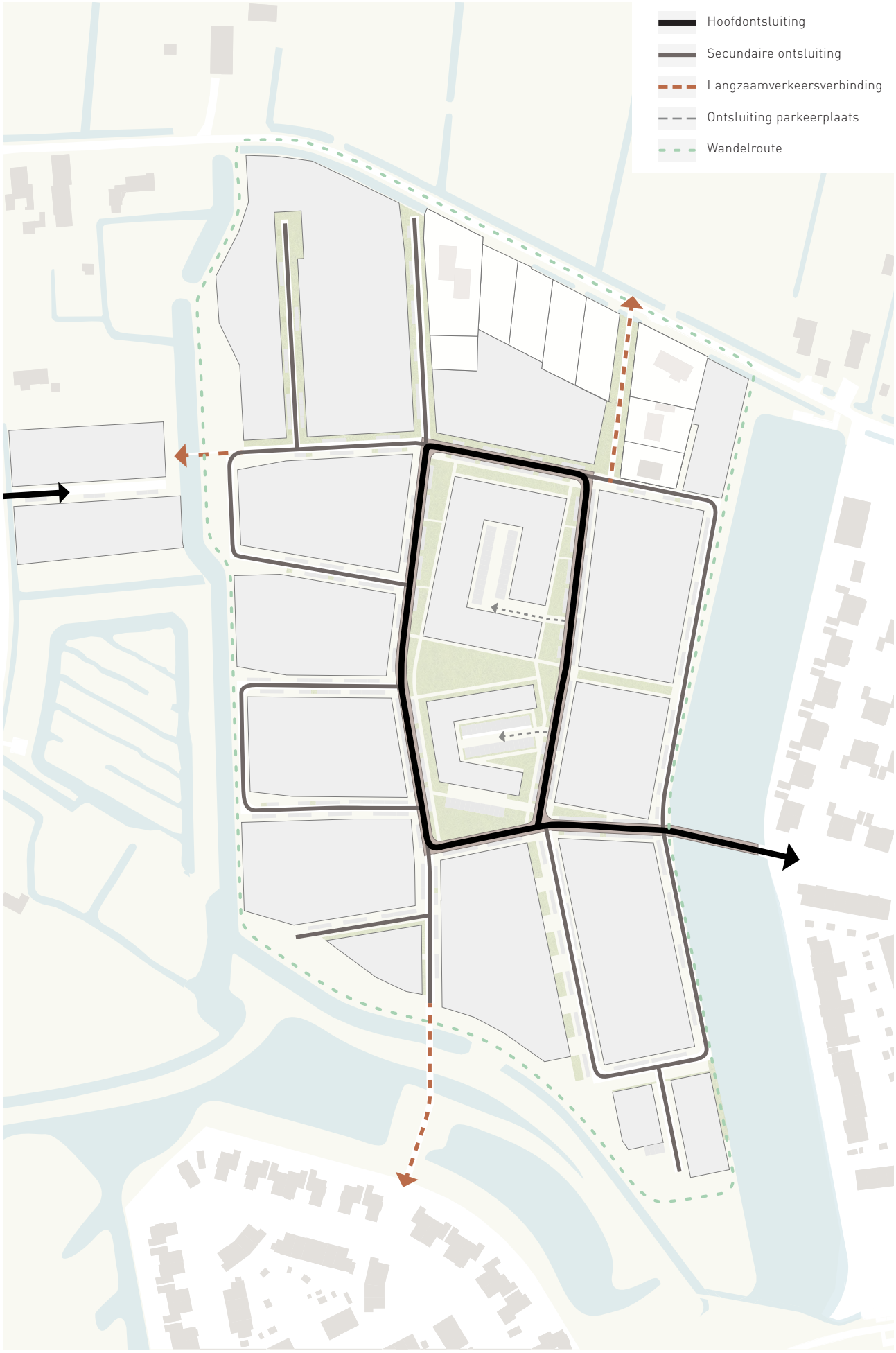
Buurttuin

Groene straten

Groene straten

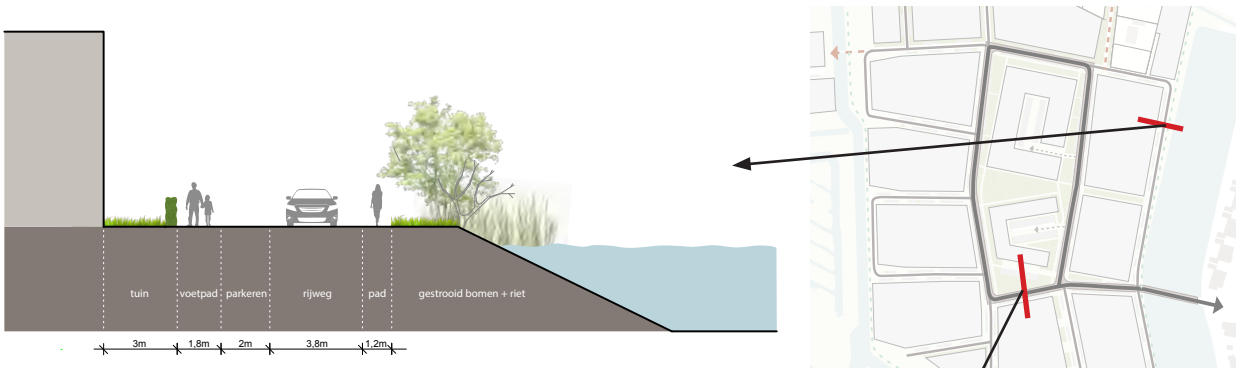

Hoofdontsluiting
Secundaire ontsluiting
Langzaamverkeersverbinding
Ontsluiting parkeerplaats
Wandelroute

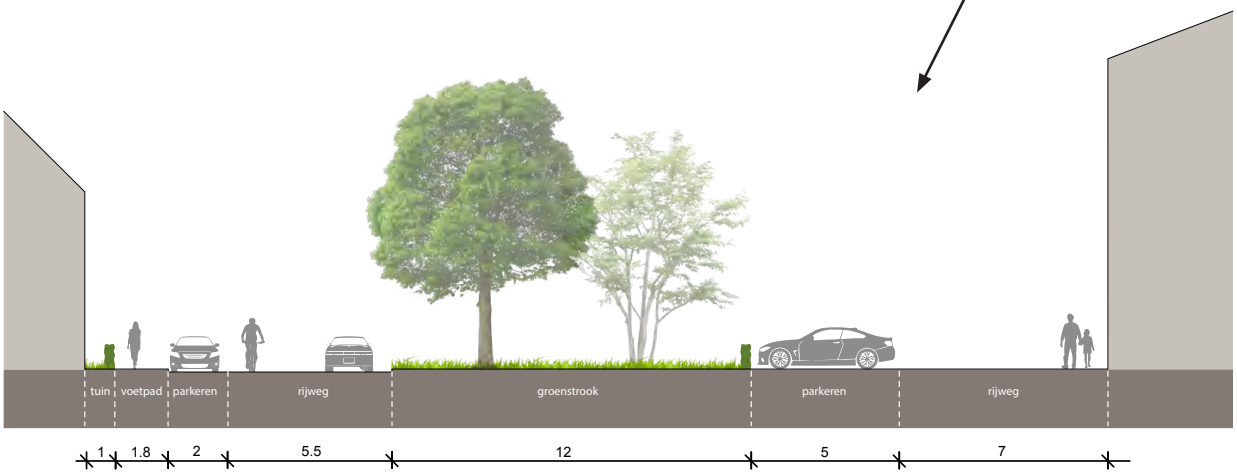
2.3 VERKEERSSTRUCTUUR

Veld 1 wordt ontsloten via veld 2. Deze verbinding komt in Veld 1 uit op de hoofdstructuur rond het centrale deel waar de woonstraten op zijn aangetakt. De woonstraten krijgen alleen bestemmingsverkeer, daardoor ontstaat een rustig woongebied. Dit wordt bekrachtig door waar mogelijk eenrichtingsverkeer toe te passen.
De secundaire structuur krijgt in materialisatie een andere uitstraling om te accentueren dat deze straten uitsluitend bedoeld zijn voor de bereikbaarheid van de woningen.

De vijf kavels van Veld 1b krijgen een eigen ontsluiting via de Vogelenzangsestraat en kunnen Veld 1 niet per auto bereiken.

Waar gemotoriseerd verkeer slechts via één route wordt ontsloten kan langzaam verkeer alle kanten op. Fietsers kunnen via veld 2 richting het zuiden, via veld 4 naar het sportpark of via de Vogelenzangsestraat of Achterstraat naar het buitengebied. Wandelaars kunnen dezelfde routes pakken en een ronde maken over graspaden en halfverharding rond het veld. Deze ronde is naar wens uit te breiden via het bestaande wandelnetwerk in de omgeving.

Clusters parkeernorm

2.4 PARKEREN

Bij de uitwerking van het plan moet het aantal parkeerplaatsen per bouwveld voldoen aan de voor Schuytgraaf geldende parkeernorm. Het is niet mogelijk om eventuele parkeerproblemen door te schuiven naar toekomstige bouwvelden. Dit betekent dat de benodigde parkeerplekken binnen ieder bouwveld zelf moeten worden gerealiseerd. De assen van de weg vormen de scheiding tussen twee 'parkeereenheden'.

De parkeerplaatsen krijgen een ongedwongen groene uitstraling. Dit kan bijvoorbeeld middels open bestrating, grasbetonstenen of verstevigd gras.

Bijna overal wordt uitgegaan van langsparkeren. Uitzondering zijn de parkeerkoffers in het centrale deel. Daarmee wordt een groot aantal parkeerplaatsen aan het zicht onttrokken en ontstaat meer ruimte voor groen, wat bijdraagt aan de kwaliteit van de leefomgeving.

Verstevigd gras

Groene parkeerkoffer

Langsparkeren in grasberm

2.5 VOORBEELDVERKAVELING

Op basis van de hiervoor beschreven uitgangspunten is een proefverkaveling opgesteld die een mogelijke invulling geeft aan de ontwikkeling van het veld. Bij de configuratie van bouwvelden is verscheidenheid een van de belangrijkste uitgangspunten geweest. De afmetingen van de bouwvelden zijn zodanig (bij voorkeur ca 50 m diep) dat de velden verschillende typen woningen kunnen accommoderen en in de tijd gewisseld en gevarieerd kan worden. De voorbeeldverkaveling is een indicatie van wat mogelijk is binnen de verdeling in bouwvelden, er is ruimte voor andere invullingen mits passend binnen de dorpse opzet.

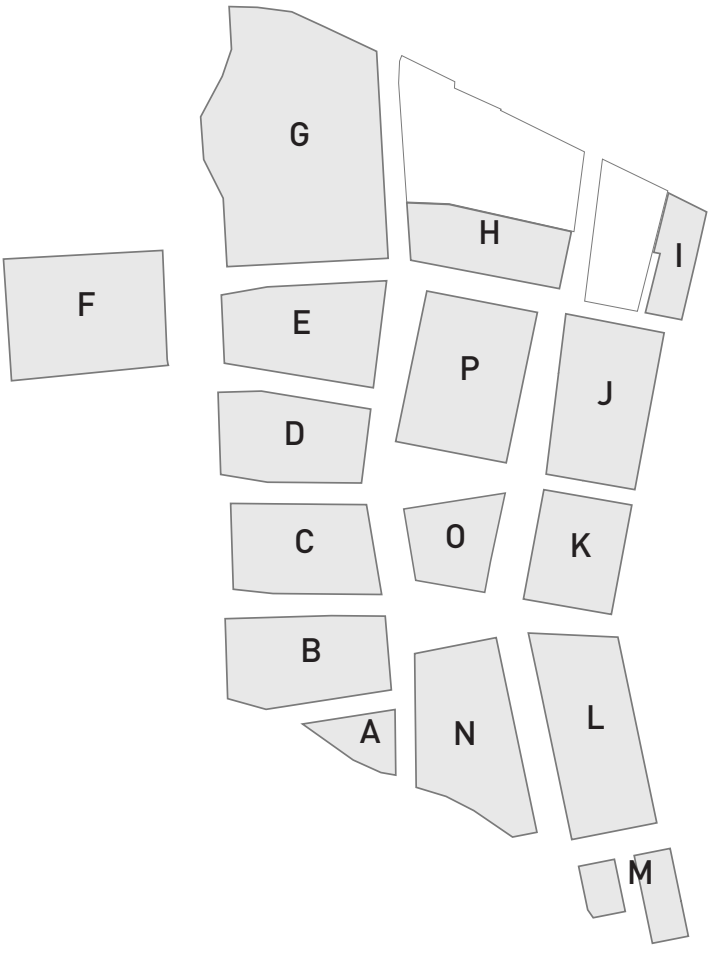

Levensloopbestendige woningen
Rijwoningen sociale huur
Appartementen sociale huur
Woonwagenstandplaatsen
Vrijstaande woningen
2 onder 1 kap woningen
Rijwoningen

2.6 WONINGTYPEN & BOUWVELDEN

Hiernaast is een verdeling van het programma in woningtypen weergegeven. Kenmerkend is dat het hart van de wijk de hoogste dichtheid heeft. Hiervoor is gekozen om enerzijds het zogenaamde dorpshart te versterken en anderzijds een zachte overgang te kunnen maken richting het omliggende landschap. Dit betekent dat aan de randen het plan meer ontspannen is en er ruimte is voor ruime kavels zoals vrijstaande woningen en tweekappers. Het veld heeft een gedifferentieerd programma met zowel huur- als koopwoningen. Op deze manier wordt ingespeeld op de behoefte binnen Arnhem maar dit zorgt ook voor een evenwichtige wijk met een bevolkingssamenstelling die in balans is.

Om een overzicht te verschaffen van de verschillende bouwvelden hebben ze allemaal een codering gekregen. Deze codering staat los van de fasering.

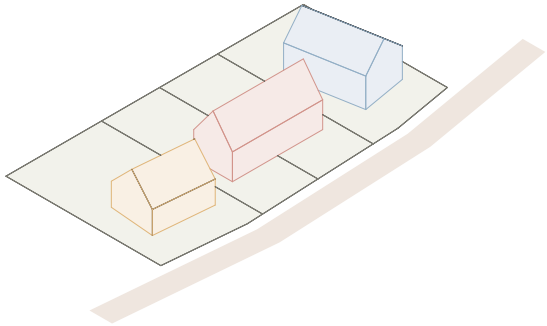
3 Beeldregie

3.1 EIGENTIJDS DORPS

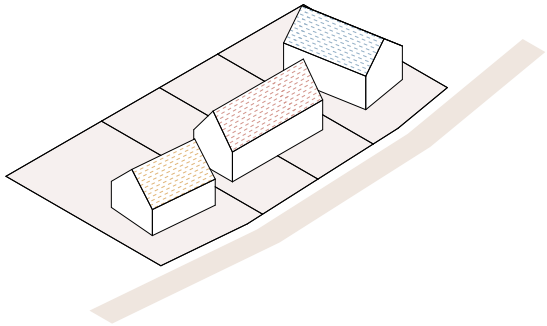
Schuytgraaf wordt gezien als een verzameling dorpen in het groen met allemaal een eigen karakter. De belangrijkste ambitie is: "Stedelijk wonen nabij het groen". Daarom worden de opzet en de uitstraling van het veld zo gekozen dat het goed aansluit bij de omgeving, alsof het vanzelfsprekend is. Voor het karakter van veld 1 is de ligging nabij de Achterstraat en aan het open landschap het uitgangspunt. Het veld krijgt een dorpse uitstraling die past bij de groene omgeving aan de rand van Schuytgraaf. Belangrijk is wel dat het een dorp is van deze tijd. Een veerkrachtig dorp dat klaar is voor de toekomst in opzet, materiaalgebruik en uitstraling. Oftewel het eigentijdse dorp.
Om dit vorm te geven zijn voor de beeldregie de volgende thema's beschreven:
- Een dorpse opzet
- Een eigentijdse uitstraling
- De verschillende woonsferen
- Verscheidenheid als uitgangspunt

3.2 EEN DORPSE OPZET

De gewenste woonsfeer gaat uit van een eigentijds dorp. Hierbij zijn een aantal algemene uitgangspunten geformuleerd die de dorpse opzet vastleggen. Deze punten worden hieronder toegelicht.

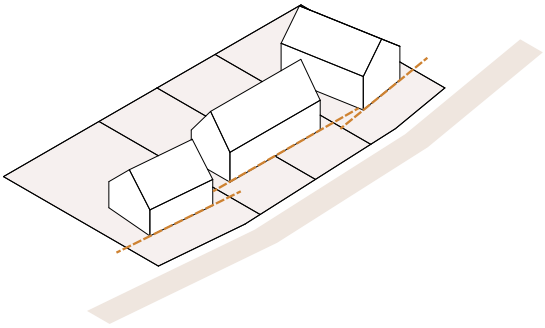

A. Verscheidenheid in maten
Binnen een dorpse opzet is er een grote verscheidenheid in maten. Ieder gebouw staat op zichzelf en wijkt in kleine of grote mate af van de naastgelegen gebouwen. Dit karakteristieke beeld is een uitgangspunt geweest bij het ruimtelijk raamwerk en dient ook gehanteerd te worden bij de uitwerking.

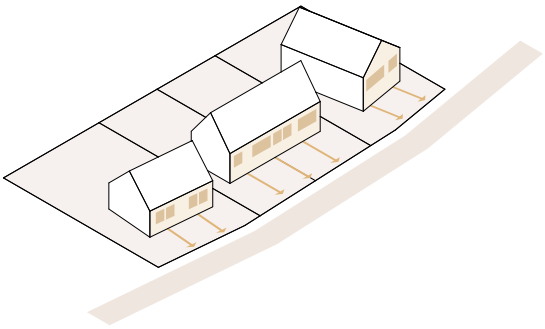

B. Verscheidenheid in kapvorm
De verscheidenheid die aanwezig is in de maten zit ook in de kapvorm. Niet zozeer dat er heel aparte kappen worden toegepast maar er is veel variatie in nok- en goothoogte en kaprichting. Het is juist het uitgangspunt om op deze punten af te wijken van de naastgelegen gebouwen.

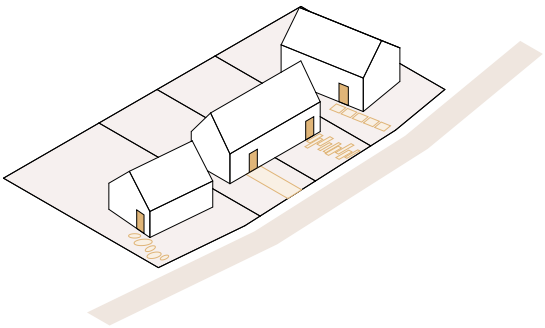
C. Verspringende rooilijn
Zoals aangegeven zit in een dorpse opzet de eenheid in de verscheidenheid. Dit geldt ook voor de ligging van de woningen aan de straat. Hiervoor geldt dat de rooilijn verspringt en tevens ook in richting kan afwijken. Dit om een ongedwongen straatbeeld te creëren

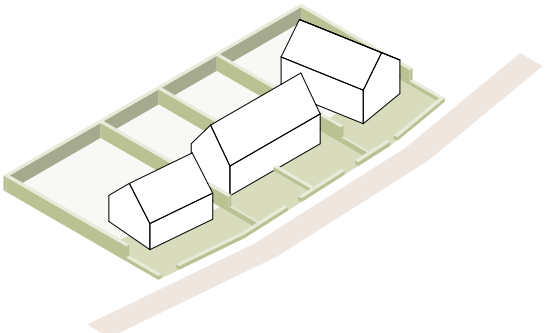
D. Oriëntatie op de straat
De bebouwing is gericht op de straat. In het dorp woon je aan de straat en daarom zijn de woningen hier ook op georiënteerd. Dit kan zowel met een kop- als langsgevel, maar de gevel gaat wel altijd de interactie aan met de straat. Dit betekent bijvoorbeeld dat de gevel aan de straatzijde nooit volledig gesloten is.

E. Entree informeel
In het dorp bel je niet aan maar ga je achterom. De entree van de woning is daarom minder belangrijk en vaak informeel. Dit betekent dat deze geen extra nadruk hoeft te krijgen en ook aan de zijkant van de woning kan zitten.

F. Groene voortuin
In tegenstelling tot de entree krijgt de voortuin wel bijzondere aandacht. De private voortuinen vormen samen de groene beleving in de woonstraten. Belangrijk is daarom dat de voortuinen een groene representatieve invulling krijgen.

3.3 EEN EIGENTIJDSE UITSTRALING

Bij de uitstraling van het veld wordt gezocht naar een architectuur die aansluit bij het karakter van het dorp maar dan wel van de 21e eeuw. Een uitstraling die informeel is maar toch ook duidelijk een eigen handtekening heeft. Kloeke woongebouwen met een eenvoudige uitstraling en aandacht voor herbruikbare materialen.

A. Eigentijds en informeel
De gebouwen in het dorp hebben een informeel karakter. Dit komt door de ruimtelijke opzet maar ook door de uitstraling van de woningen zelf. Geen bewuste symmetrische opbouw van de gevels maar juist eenvoudig en functioneel. Het dorpse karakter zit niet in het terugvallen op eerdere bouwstijlen maar juist in een modern eigentijds ontwerp met het dorp als inspiratie. Daarom is het belangrijk dat de uitstraling altijd eigentijds is en niet historiserend.

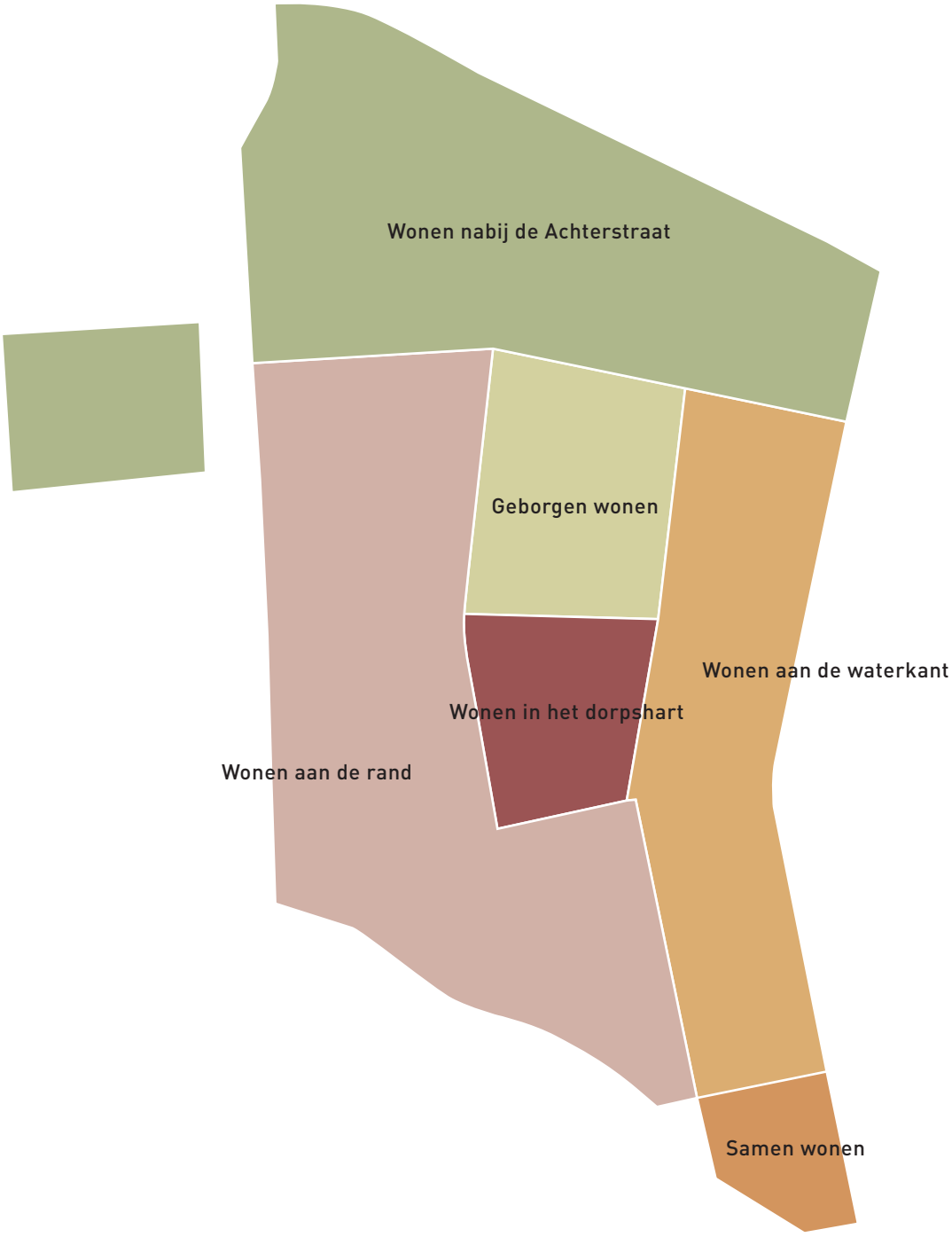
B. Eenduidige kloeke bouwvolumes
Eenvoud in uitstraling is belangrijk voor het dorpse karakter. Dit begint bij eenvoud in het volume. Daarom wordt uitgegaan van eenduidige, goed leesbare, volumes. De typische vorm van een huis met een kap, zoals een kind het tekent, is hierbij het uitgangspunt.
Het toepassen van een mansardekap is binnen deze uitstraling mogelijk, een schilddak of wolfskap past niet.

C. Eigen identiteit maar onderdeel van het geheel
In het dorp heeft iedereen zijn eigen unieke woning, hieruit haalt het dorp zijn identiteit. Dit betekent niet dat er geen samenhang is. Doordat de dorpse bouwstijl uitgaat van een functionele eenvoudige opzet vormt de som der delen juist een geheel. Iedere woning is uniek maar geen enkele woning is excentriek.

D. Verscheidenheid in materiaal en kleur
Verscheidenheid tussen de woningen zit niet zozeer in de bijzondere vormentaal maar meer in het onderscheid in materiaal en kleur. De basisvorm is eenduidig en kan verschillen in maat en hoogte. Voor het materiaalgebruik en de kleurstelling is meer ruimte om te onderscheiden, mits passend binnen het kleurenpalet van het dorp. Hierbij gaan we uit van aardse tinten passend bij de informele en eenvoudige dorpse uitstraling.

E. Circulair materiaalgebruik
Voor het gehele veld geldt dat materialen worden toegepast die hoogwaardig zijn en mooier worden naarmate ze verouderen. Hierbij wordt uitgegaan van duurzame, natuurlijke en niet giftige materialen met bijzondere aandacht voor de herbruikbaarheid. Circulair bouwen is een belangrijk thema in Arnhem en het uitgangspunt voor Veld 1 is om grondstoffen zoveel mogelijk te hergebruiken. De voorkeur gaat hierbij tevens uit naar lokale, streekgebonden materialen.

Wonen nabij de Achterstraat
Geborgen wonen
Wonen aan de waterkant
Wonen in het dorpshart
Wonen aan de rand
Samen wonen

3.4 SFEREN BINNEN HET VELD

Voor de noordelijke velden geldt in het algemeen dat zij de overgang vormen van het stedelijke gebied naar het rivierenlandschap. Het is de bedoeling dat de dichtheid verdund richting het rivierenlandschap. Dit heeft ook invloed op de uitstraling. Voor veld 1 betekent dit een meer stevige uitstraling in het centrale deel van het veld met een verloop naar de randen.

Vanuit de stedenbouwkundige opzet zijn binnen het veld verschillende gebieden van elkaar te onderscheiden. Dit heeft te maken met de positionering in het veld, de toegepaste woningtypes en ook de relatie met de omgeving. Deze verschillende gebieden noemen we de woonsferen.

- A. Wonen nabij de Achterstraat
- B. Wonen aan de rand
- C. Geborgen wonen
- D. Wonen in het dorpshart
- E. Wonen aan de waterkant
- F. Samen wonen

Binnen het veld hebben we de volgende sferen benoemd:
De verschillende woonsferen vragen allen om een specifieke uitwerking van de uitstraling per gebied. Deze sferen worden hierna afzonderlijk beschreven.

A. Wonen nabij de Achterstraat

De woningen nabij de Achterstraat sluiten in uitstraling aan bij de reeds bestaande woningen aan de Achterstraat en de Vogelenzangsestraat. Het betreft een meer landelijk karakter uitgaande van een eenduidig volume met een zadeldak en een lage goot. De uitstraling is eigentijds zoals in het hele veld.

Kenmerken:
- 1 of 1,5 laag met kap
- goothoogte maximaal 4 meter
- solitair uiterlijk
- uitstraling eenvoudig, informeel, eigentijds
- vrije ligging op de kavel (minimaal 3 meter tot zijdelingse perceelsgrens)
- landschappelijke tuin
- 1- 2 parkeerplaatsen op eigen terrein
- garages waar mogelijk vrij van het hoofdgebouw
- aards kleurgebruik
- duurzame, herbruikbare, niet-giftige materialen

B. Wonen aan de rand

Wonen aan de rand betekent wonen nabij het groen. De woongebouwen tonen een grote mate van verscheidenheid maar vormen tezamen ook een geheel. De archetypische vorm van het huis is goed herkenbaar maar krijgt wel een moderne eigentijdse vertaling met goede details en een knipoog naar het dorp.

Kenmerken:
- goothoogte maximaal 5 meter
- eenduidige uitstraling per volume
- verscheidenheid in straat
- groene voortuin
- parkeren bij voorkeur op eigen terrein, overige plekken in de straat
- garages waar mogelijk vrij van het hoofdgebouw
- aards kleurgebruik
- duurzame, herbruikbare, niet-giftige materialen

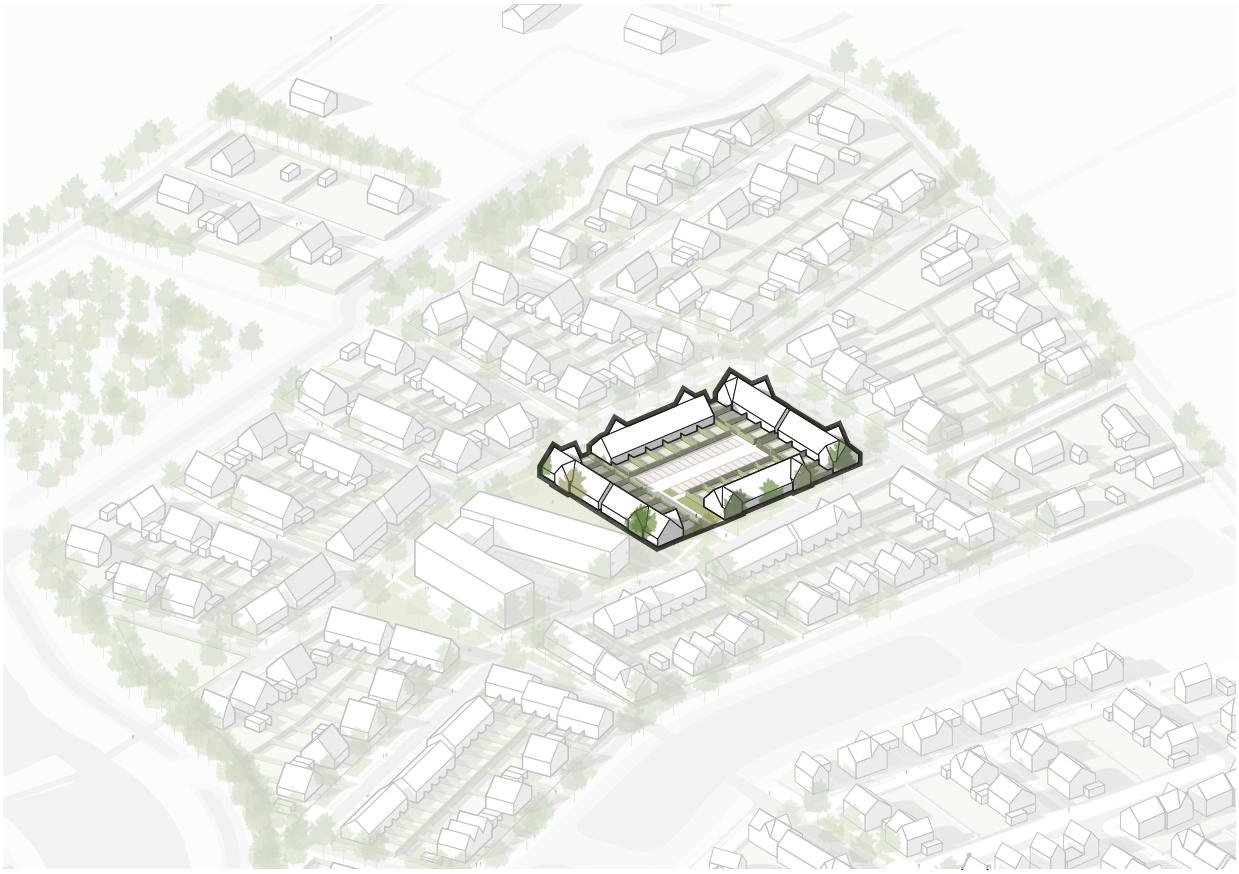

C. Geborgen wonen

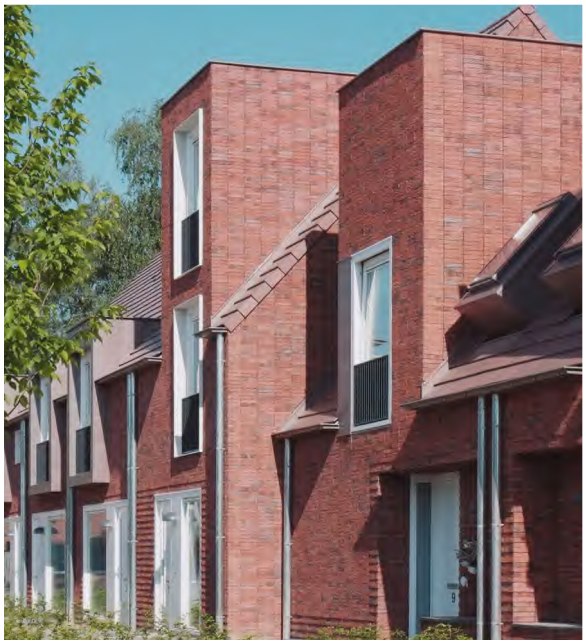
Voor het centraal gelegen cluster geldt dat alle woningen levensloopbestendig zijn. Daarnaast krijgt het een eenduidige uitstraling waardoor er een duidelijke eenheid bestaat. Samenhang die ook voor saamhorigheid zorgt. De woningen krijgen een duidelijke groene inpassing met een ruime groene omzoming. Hierbij wordt bijzondere aandacht gevraagd voor de overgang openbaar-privé middels een uniforme haag die bij de ontwikkeling aangeplant wordt.

Kenmerken:
- goothoogte maximaal 4 meter (1 laag met kap)
- eenduidige uitstraling van het totale ensemble
- groene uniforme overgang van openbaar naar privé middels lage haag
- aandacht voor verbijzonderingen in architectuur
- aards kleurgebruik, duidelijke eenheid in kleur
- duurzame, herbruikbare, niet-giftige materialen
- parkeren op binnenterrein en in openbare ruimte

D. Wonen in het dorpshart

Centraal in het veld liggen 2 woningblokken in een groene setting. De centrale groene ligging zorgt ervoor dat bij de blokken een bijzonder karakter past. Het zuidelijk blok vormt het dorpshart en is het grootste woonblok van het het veld. Het blok heeft een solitaire ligging en is opgebouwd uit verschillende elementen met verschillende bouwhoogten.
Het blok heeft wel als geheel een uniforme eigentijdse uitstraling. Het hoogste blok heeft een maximaal hoogte van 13 meter en is gericht op de entreeruimte van het veld.

Kenmerken:
- bouwhoogte maximaal 13 meter (4 bouwlagen)
- solitaire ligging
- moderne eenduidige eigentijdse uitstraling
- verscheidenheid in hoogte
- ligging in het groene hart
- groene inpassing van de parkeerkoffer
- aards kleurgebruik
- duurzame, herbruikbare, niet-giftige materialen

E. Wonen aan de waterkant

Wonen aan de waterkant betekent wonen nabij het water. De woongebouwen tonen een grote mate van verscheidenheid maar vormen tezamen ook een geheel. De archetypische vorm van het huis is goed herkenbaar maar krijgt wel een moderne eigentijdse vertaling met goede details en een knipoog naar het dorp.

Kenmerken:
- goothoogte maximaal 6 meter
- eenduidige uitstraling per volume
- verscheidenheid in straat
- groene voortuin
- parkeren bij voorkeur op eigen terrein, overige plekken in de straat
- garages waar mogelijk vrij van het hoofdgebouw
- aards kleurgebruik
- duurzame, herbruikbare, niet-giftige materialen
- verscheidenheid binnen het bouwvolume bij rijen vanaf 5 woningen.

F. Samen wonen

In de zuidelijke hoek van het plan ligt een ensemble van standplaatsen voor woonwagens. De standplaatsen zijn gesitueerd aan beide zijden van de weg en vormen duidelijk een ruimtelijk geheel waarbij de weg wordt ingezet als de gezamenlijke verblijfsruimte. Iedere standplaats is ingericht voor 1 woonwagen waarbij de rest van de standplaats grotendeels groen wordt ingericht. Gestreefd wordt naar een uitstraling die aansluit bij het eigentijdse dorpse karakter van het gehele veld.

Kenmerken:
- goothoogte maximaal 3,5 meter (1 laag met kap)
- eenduidige uitstraling van het totale ensemble
- groene uniforme inpassing rondom ensemble
- aandacht voor representativiteit richting straat

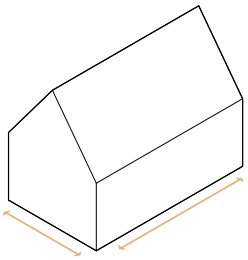
3.5 VERSCHEIDENHEID ALS UITGANGSPUNT

Om het diverse karakter van de dorpse woonstraten te kunnen garanderen zijn voor de uitwerking enkele regels opgesteld. Hierbij wordt het veld opgedeeld in verschillende clusters. Iedere kleur in onderstaande kaart representeert een cluster. Binnen de clusters dient de bebouwing te verschillen van elkaar op de volgende onderdelen:
- breedte en/of diepte
- goothoogte en/of nokhoogte
- materiaal- en of kleurgebruik
- gevelopeningen

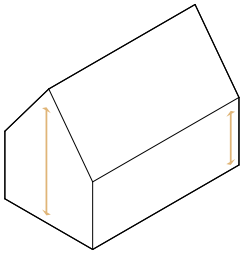

INDELING CLUSTERS

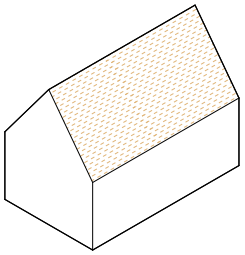
VERSCHEIDENHEID BINNEN CLUSTER

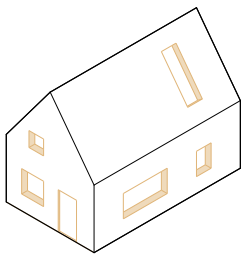
breedte en/of diepte

goothoogte en/of nokhoogte

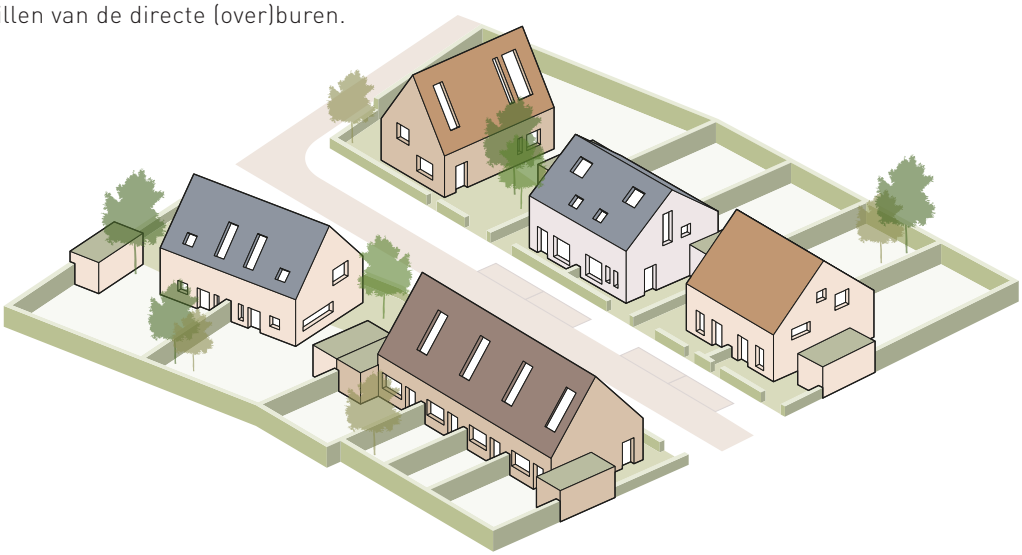

materiaal- en/of kleurgebruik

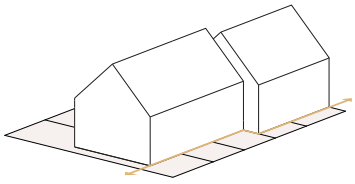
gevelopeningen

Concreet betekent dit dat binnen het cluster geen enkel gebouw identiek is aan de overige gebouwen binnen het cluster. Deze moeten op minimaal 2 punten verschillen van ieder ander gebouw binnen het cluster. Daarnaast dient ieder gebouw op alle 4 de punten te verschillen van de directe (over)buren.

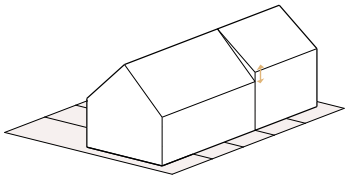

Aanvullend geldt voor de gebouwen binnen de woonsfeer "wonen aan de waterkant" dat hier bij rijen vanaf 5 woningen op minimaal twee van de onderstaande aspecten gevarieerd dient te worden binnen het volume: kaprichting, goothoogte, nokhoogte, rooilijn, verbijzondering

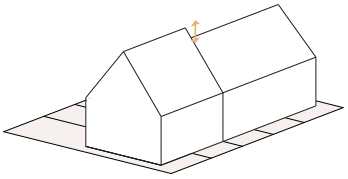
VERSCHEIDENHEID BINNEN BOUWVOLUME

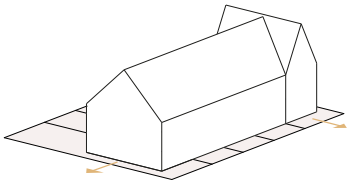
rooilijn

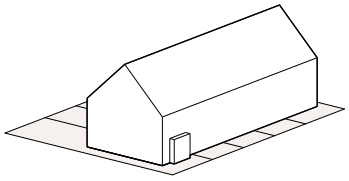
goothoogte

nokhoogte

kaprichting

verbijzondering

3.6 MATERIAALGEBRUIK & DETAILLERING

Voor het gehele veld geldt dat materialen worden toegepast die hoogwaardig zijn en mooier worden naarmate ze verouderen. Hierbij wordt uitgegaan van duurzame, natuurlijke en niet giftige materialen met aandacht voor de herbruikbaarheid. De voorkeur gaat tevens uit naar lokale, streekgebonden materialen. Toepassing van kunststoffen, betonsteen, houtwolcementplaat en dergelijke in de buitengevel of op het dak horen daar niet bij. Het kleurgebruik aan de buitenzijde van de woningen is terughoudend en heeft een natuurlijke uitstraling. Lichte kleuren hebben de voorkeur in verband met hittestress.

De uitstraling wordt vooral bepaald door het uiterlijk van de toegepaste materialen. Dit geldt zowel voor het gevelmateriaal als voor de kozijnen. Essentieel is een zorgvuldige en bijzondere detaillering die past bij de keuze van de materialen.

Het toepassen van groene gevels en groene of bruine daken wordt gestimuleerd. Dit heeft een positief effect op de waterhuishouding, de natuurinclusiviteit, het tegengaan van hittestress en de groene, duurzame uitstraling van het veld. Daarom maakt dit ook onderdeel uit van het puntensysteem voor natuurinclusief bouwen. (zie paraaf 3.7).

Circulair bouwen is een belangrijk thema bij de toepassing van materialen. Het is het uitgangspunt om grondstoffen zoveel mogelijk te hergebruiken. Dit betekent concreet dat per ontwikkeling minimaal 10% van de materialen bewezen circulair is. Bij hoogwaardig hergebruik is een gedetailleerd inzicht in de materiaalstromen van de gebouwen vereist. Bijvoorbeeld informatie over de hoeveelheden, kwaliteit en de herbruikbaarheid. Randvoorwaarde voor de ontwikkeling is daarom een grondstoffenpaspoort of materialenpaspoort als dossier voor de bewoner, zodat zij weten hoe de materialen van de woning zijn geproduceerd en in welke mate ze herbruikbaar zijn.

Naast het toepassen van herbruikbare materialen en het opnemen van de materialen in een materialenpaspoort is ook de toepassing van innovatieve duurzame oplossingen voor bijvoorbeeld energieopwekking of warmteopslag een manier om het duurzame karakter van de wijk uit te dragen. Door deze oplossingen mee te nemen in het ontwerp worden ze op een mooie manier geintegreerd in het geheel.

3.7 NATUURINCLUSIEF BOUWEN

Tot voor kort waren stad en land vanuit oogpunt van natuurwaarden twee gescheiden werelden. Voor sommige soorten zijn onze steden en dorpen echter belangrijk leefgebied. Veld 1 ligt midden in het groen. Door de nieuwbouw wordt het leefgebied van dieren en insecten opgeknipt. Natuurinclusief ontwerpen van woningen en openbare ruimte is noodzakelijk om het leefgebied van dieren en insecten te behouden en waar mogelijk te verbeteren.

Natuurinclusief bouwen is het zodanig oprichten van de bouwwerken en inrichten van de omgeving, dat het van waarde is voor de natuur in de stad. Dit kan bijvoorbeeld door het aanbrengen van nestgelegenheden of de aanleg van groene tuinen, dagen of gevels.

In Schuytgraaf hanteren we het Puntensysteem Natuurinclusief Bouwen. Per deelgebied wordt het aantal punten bepaald dat de ontwikkelaar dient te behalen. De werking van het puntensysteem en de bijbehorende maatregelen catalogus is bijgevoegd als bijlage. In veld 1 kunnen maatregelen worden toegepast voor de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleemuis, egel en wilde bijen en vlinders.

3.8 OPENBARE RUIMTE

Relatie omliggende landschap
Vanuit diverse zichtpunten is het omliggende landschap zichtbaar. Deze zichtlijnen nodigen bewoners uit om naar het landschap toe te bewegen en het naast zien ook te voelen. Zichtlijnen zijn open. Openbaar groen in de straten is eenvoudig en ondersteunend.

Toekomstbestendigheid
Met een eenvoudige inrichting en het gebruik van duurzame materialen ontstaat een toekomstbestendige woonomgeving. Multifunctioneel ruimtegebruik maakt meer mogelijk op dezelfde aantal vierkante meters. Zo is in de dorpstuin ruimte voor tijdelijke activiteiten en maken verschillende verkeersstromen in de woonstraten gebruik van dezelfde ruimte. De openbare ruimte moedigt samenkomen aan en is toegankelijk voor iedereen (inclusie).

Een groenblauw netwerk garandeert de leefbaarheid in periode van hevige regen en bomen worden zo gepositioneerd dat zij op het heetste moment van de dag schaduw bieden. Vogels, vlinders en kleine zoogdieren kunnen het woongebied benutten als stapsteen in het verlengde van hun leefgebied.

Parkeerplaatsen
Parkeerplaatsen in de straten zijn duidelijk herkenbaar en het merendeel is 'groen' door de toepassing van grasbetontegels. Langs grotere groeneenheden worden parkeerplekken subtieler vormgegeven en gaan zij op in het groene beeld.

Hoofdstraten
De hoofdstraten onderscheiden zich in materialisatie van de woonstraten. Duidelijk onderscheid tussen de gebruikstypen van de openbare ruimte wordt zichtbaar gemaakt door kleurgebruik en belijning van banden en/ of streklagen. Door de rijbaan optisch smaller te maken door middel van afwijkende verbanden worden automobilisten aangespoord om vaart te minderen. De wegen worden begeleid door laanbeplanting, met waar de ruimte dit toelaat een vakbeplanting van sierheesters. De verharding moet kunnen aflopen richting het groen.

Woonstraten
De profielen in de woonstraten zijn simpeler en niet breder dan nodig passend bij de dorpse sfeer. De verharding ligt op één niveau. Dit biedt meer mogelijkheden in het gebruik. Voor een gevoel van ruimte wordt het verhardingsvlak niet teveel opgedeeld door verschillende kleuren.

De verschillende gebruikstypen van de openbare ruimte worden zichtbaar gemaakt door belijning (streklagen) en afwijkende steenformaten en verbanden. Centraal in het profiel liggen molgoten die zorgen voor de afwatering richting de randen van het veld. Waar de ruimte dit toelaat worden bomen geplant. Dit zijn geen structurerende lanen, maar verschillende soorten solitairen. Het formaat wordt afgestemd op de beschikbare boven- en ondergrondse groeiruimte.

Overgang openbaar-privé
De voortuinen en erfafscheidingen zijn bepalend voor de groene uitstraling en de dorpse sfeer. Daarom dienen de tuinen waar ze grenzen aan het aan openbaar gebied hoofdzakelijk groen te worden ingericht.

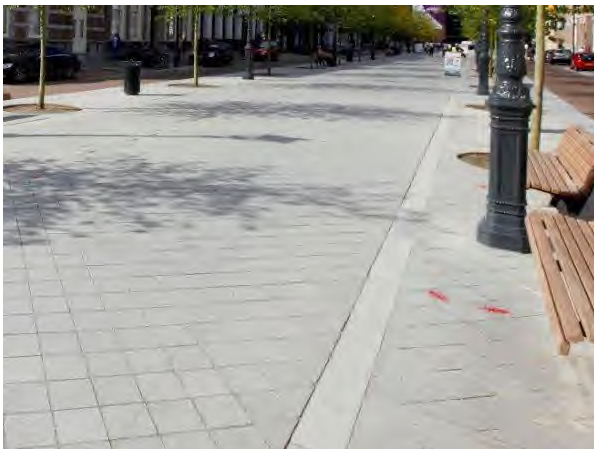
Een erfafscheiding op de grens met het openbaar gebied is groen en mag maximaal één meter hoog zijn. In overleg met de gemeente kunnen zijtuinen worden voorzien van een twee meter hoge haag of hekwerk met klimplanten.

Functies in de openbare ruimte
Speel- en verblijfsplekken zijn in verschillende vormen aanwezig. De dorpstuin in het midden vormt een formele plek waar spelen en verblijven samen gaan. Dit is de enige formele speelplek. Langs de randen komen informele verblijfsplekken die onopvallend verwerkt zijn in het landschappelijk beeld. Bewoners is duidelijk dat zij hier ondergeschikt zijn aan de natuur.

Sociale cohesie
Gezamenlijke tuinprojecten komen het saamhorigheidsgevoel ten goede en kunnen een verantwoordelijkheidsgevoel voor de eigen leefomgeving aanwakkeren. Hoe meer bewoners willen participeren, bijvoorbeeld bij het onderhouden van boomspiegels, des te sfeervoller de openbare ruimte en gemoedelijker de sfeer. Zo ontstaan woonstraten door en voor de buurt.

Gemeente Arnhem

1 november 2021